

גליון 524
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

16666

סיפורי חז"ל

לא בזכותם זורחת השמש

אלכסנדר מוקדון הלך לממלכת קציה שהייתה מעבר להרי החושך. כשהגיע, יצאו לקראתו אנשי הממלכה והביאו לו לחם של זהב במגש זהב. אמר להם אלכסנדר: "האם אני צריך את כספכם וזהבכם?" השיבו לו: "זהאם לא היה לך מה לאכול בארצך שלשם כך באת אלינו?" אמר להם: "באתי לראות כיצד אתם דנים את דיניכם." ישב אלכסנדר בבית המשפט. בא אדם אחד להתלונן על חברו. "איש זה מכר לי חורבה, ומצאתי בה אוצר. החורבה שייכת לי, אך את האוצר לא קניתי. ברצוני להשיב אותו אל המוכר." אך המוכר הגיב: "כאשר מכרתי את הקרקע, מכרתי את הקרקע כולה ואת כל מה שבתוכה." השופט האוין לטענותיהם ולבסוף שאל את הראשון: "האם יש לך בן?" - "כן" הייתה התשובה. "ולך יש בת?" הוא פנה אל השני. "כן" ענה. "אם כן, לכו ותשתדכו ביניכם ותעניקו את האוצר לחתן ולכלה המאושרים." ראה השופט את אלכסנדר מוקדון היושב מופתע. "האם לא פסקתי כהלכה?" שאל אותו השופט. "בהחלט שלא!" קרא אלכסנדר. "כיצד היו פוסקים אצלכם?" שאל השופט "היו הורגים את שניהם, והכסף היה הולך אל המלך" אמר אלכסנדר. שאל השופט: "יורד אצלכם גשם?" "כן" אמר אלכסנדר. "והשמש זורחת?" "כן." "עדרים של כבשים ועיזים, יש בארצכם?" "כן." "דע לך, כי לא בזכותם יורד הגשם, ולא בזכותם זורחת השמש; אין אתם ראויים לכלל זה, אלא בזכות הבהמה" אמר השופט. שכן כך נכתב בפסוק: "אדם ובהמה תושיע ה'", האדם נושע אף הוא בזכות הבהמה.

(על-פי בראשית רבה, לג)

פרשת השבוע

כה תברכו את בני אמור להם

(ג' - כ"ג)

מסופר: כשמלאו לו לרבה הגדול של קובנה הרה"ק רבי יצחק אלחנן ספקטור זיע"א שבעים וחמש שנים. שלחו לו כל גדולי ישראל מכתבי ברכה. גם הרה"ק רבי שלמה הכהן הגדול מוילנה זיע"א ישב ושרטט וכתב לו מכתב ברכה בקצרה האומר לאמר: ברכת כהן לכהן. כאשר הקריאו זאת הברכה בין הברכות במעמדי חכמי ישראל לפני רבי יצחק אלחנן, התחילו הכל תמהים ואמרו, אפשר גדול בישראל כרבי שלמה הכהן טועה הוא לחשוב את רבנו לכהן, והוא ישראל ולא כהן? נענה ר' יצחק אלחנן ואמר להם, תמה אני על תמיהתכם, אף אתם בואו חשבון ותמצאו, כי הגימטריא של כהן עולה שבעים וחמש, והיינו ברכת כהן לכהן.

והתוודו את חטאתם אשר עשו

(ה' - ז')

מסופר: איש פשוט אחד שגר בירושלים והיה סובל לפני פטירתו

יסורים רבים ולא יכול היה למות, כשבאו אליו אנשים לבקרו, לא ביקש מהם דבר, כי אם שיתפללו את ה' שיקח את נשמתו ולא יסבול יסורים נוראים כאלה, והיה גוסס ומתעורר לתחיה, ושוב גוסס, וחוזר חלילה. בין המבקרים אותו, היה אדם אחד שביקש ממנו שיספר לו את כל פרק חייו, ומה שעבר עליו מימי נעוריו ועד עתה, התחיל לספר ובתוך הדברים, סיפר שהיה בליזענסק, כשהזכיר האיש את העיר ליזענסק, עלתה מחשבה בלב האיש המבקר ושאל אותו, אם היה על קברו של הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א, החולה השיב, וכי אפשר להיות בליזענסק ולא להשתטח על קברו של אותו צדיק?

אם כן אמר האיש, מובן הדבר, מקובל שכל מי שיפקוד את קברו מובטח לו שלא ימות בלא תשובה, והעצה היא, תאמר וידוי ותעשה תשובה, עשה החולה כן, ומיד נלב"ע.

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:23 ת"א: 8:26 ר"ת: 8:56

פרשת נשא

זמני כניסת השבת

ירושלים: 7:05 ת"א: 7:23

הנה זה מה שרציתי לשמוע ממך

מסופר: פעם אחת אמר הבעל שם טוב הקדוש זיע"א (יומא דהילולא חג השבועות) לתלמידיו, בואו ואראה לכם מכניס אורחים אמיתי. מיד ציווה לרתום את הסוסים לעגלה להתכונן לדרך, ועד מהרה הייתה כל החבורה בדרכה אל יעד בלתי ידוע. הגלגלים של העגלה נעו במהירות וגמאו מרחקים, עלו להר וירדו לבקעה וחוזר חלילה, עד שלבסוף כאשר השמש עמדה לשקוע, הגיעו לכפר אחד ונעצרו ליד בית מרוח.

מהפונדק יצא במרוצה יהודי וקרא במאור פנים: "הנה אורחים, אורחים יהודים יקרים". היהודי ניגש אל כל אחד מבני החבורה ובירך אותם לשלום, והזמין אותם להיכנס לביתו, בואו רבותי, היכנסו הביתה, תנוחו קצת, תאכלו משהו ותחיו את נפשותיכם, יחד עם זאת תחיו גם את נפשי. הרי לא בכל יום מזדמן לי כאן לקיים מצוות הכנסת אורחים. "אולי מוטב שניסע לעיר הקרובה" אמר הבעל שם טוב הקדוש, שם יהיה לנו מקווה, נוכל להתפלל בציבור ולשמוע קריאת התורה. "אצלי יש גם מקווה, גם ספר תורה ויחד איתכם יהיה גם מנין." אמר הפונדקאי שביקש והתחנן שלא יסרבו לקבל את הצעתו ויטכמו להתארח אצלו, הוא הוסיף ואמר כי אם ירצו דווקא להתפלל בשבת בעיר, יוכלו לגשת לשם ברגל, כי המרחק אינו עולה על מחצית תחום שבת. בסופו של דבר נאות הבעל שם טוב לבקשת הפונדקאי להתארח אצלו לזמן מה. האיש שאירח אותם חי בתנאים צנועים למדי, אולם הוא העמיד לרשות האורחים את החדרים הטובים ביותר שבביתו ועשה את הכל כדי להנעים את שהותם אצלו. אחרי שהתפללו מנחה וערבית, הזמין הכפרי את אורחיו להסב ליד שולחן ערוך, והוא אישית עמד עליהם לשרתם.

בשבת בבוקר צעדה כל החבורה לעיר הסמוכה כדי להתפלל בציבור, ואילו במוצאי שבת ערך הכפרי מלווה מלכה כיד המלך, ואף הזמין אורחים נוספים מהעיר ומהכפר, ושמח שמחה גדולה כאילו היה זה אצלו חג גדול. הבעל שם טוב ותלמידיו בילו ימים אחדים במחיצתו של הכפרי ששירת אותם באופן אישי ולא חסך כל מאמץ כדי שירגישו טוב. לפני שנסעו משם, שאל הבעל שם טוב את

המארח אם יש לו בקשה מסוימת? "בקשתי היחידה היא שהצדיק יתפלל עבורי שאזכה לחיי העולם הבא," השיב הכפרי. "הדבר שאתה מבקש נתון למעשה בידך," השיב הבעל שם טוב, אבל אם אתה רוצה שאני אברך אותך, תצטרך לבוא אלי למעזיבו, ודרך אגב אוכל לתת לך עצה טובה, הואיל ואצלנו במדינה יש מחסור גדול ביין, כשתבוא אלי כדאי שתיקח איתך מאה חביות יין מהמין המשובח ביותר, תוכל להרוויח על כך טבין ותקילין.

זמן רב עבר מאז הביקור אצל היהודי שהצטיין בהכנסת אורחים, ותלמידי הבעל שם טוב כבר שכחו ממנו לגמרי. פעם אחת אמר הבעל שם טוב לתלמידיו, היום הגיעה לעיירה חבורה של קבצנים, לכו ואמרו להם שאני מזמין אותם לסעודת השבת. התלמידים התפלאו למשמע דברי רבם, מאז ומתמיד נהגו קבצנים וסתם עוברי אורח לבוא לעיירה, כשכל צורכיהם היו על חברת הכנסת אורחים שדאגה להם ללינה ולאוכל. והנה עכשיו מזמין אותם הבעל שם טוב אליו הביתה.

כאשר הקבצנים התיישבו ליד השולחן, קרא הבעל שם טוב לאחד מהם והזמין לשבת לידו, האם אתה מכיר אותי? שאל הבעל שם טוב הקדוש את הקבצן. כן, השיב היהודי הקבצן, הייתה לי הזכות לארח את הרבי ותלמידיו בביתי שבכפר לפני כך וכך זמן. התלמידים שישבו סביב השולחן עשו את אוזניהם כאפרכסת, כדי לא להחסיר אף מילה מהדו שיח שהתנהל בין הבעל שם טוב ובין הקבצן, נו, ספר לנו מה קרה לך מאז, אמר הבעל שם טוב לאורח. והלה פתח את פיו וסיפר:

כאשר הרבי אמר לי כי בבואי אליו למעזיבו יברך אותי שאזכה לחיי העולם הבא, ויחד עם זאת יעץ לי להביא עמי מאה חביות של יין משובח. האמנתי בכל דברי הרבי, לא חשבתי פעמיים ומיד מכרתי את כל מה שהיה לי, וקניתי מאה חביות יין. יצאתי לדרך ועברנו ביער, לעת ערב פרצה סערה גדולה וגשם זלעפות ירד, כאילו השי"ת רצה לשלוח שוב מבול לעולם, הדרך נשטפה כליל והעגלות לא יכלו להמשיך ולהתקדם. ירדתי מן העגלה השארתי את הכול בידי העגלונים, והלכתי לחפש בית או פונדק כלשהו שבו אוכל לבלות את הלילה. מרחוק הבחנתי באור קטן שהבהב באפילה, והתחלתי ללכת לאותו כיוון, עד מהרה הגעתי ויצא לקראתי יהודי זקן בעל זקן שיבה והזמין אותי במאור פנים להיכנס פנימה.

משל ונמשל

להשתדל בכל כוחו לקבוע עתים לתורה

מה רבים הם הימים העוברים עלינו בביטול תורה ובעיסוק בדברים בטלים, אין אנו שמים על לב כיצד עובר עלינו הזמן בבטלה בלא תורה שהיא חיינו ואורך ימינו. וכל מעיינינו אך ורק בענייני העולם הזה, כגון להשתכר ממון הרבה ונדמה לנו שממון זה שאנו צוברים יעמוד לנו בשעת הצורך ובו נוכל להציל גם את נפשנו. אם כך אנו סבורים אין אנו אלא טועים.

משל למה הדבר דומה לעשיר שבנו יחידו חלה ונפל למשכב. אי אפשר היה לראות עליו שחולה הוא, ברם חש היה עצמו בכל רע ולא היה בו כוח לעמור על רגליו. אמרו הרופאים כי אין הם מוצאים שום חולי מיוחד, ואין זאת אלא שלקה הבן בחוסר דם חמור, לכך לא יועילו שום תרופות רגילות. ורק דרך אחת יש להעלות לו ארוכה, והיא להוציא מגופו של אדם בריא מנה גדולה של דם ולהעבירה לגופו של הבן החולה, ושב ורפא לו. הלך העשיר ובא אל העניים שבעירו ואמר להם הרי אני נותן לכם כל ממון שאתם מבקשים ובלבד שתתנו לי רשות להוציא מנה של דם מגופו של אחד מילדיכם כדי להעבירה אחר כך לגופו של בני החולה, שכן אנושה מחלתו וזוהי רפואת היחידה. אמרו לו העניים, מוכנים ומזומנים אנו לעשות למענך בממון זה שאתה רוצה לתת לנו כל מלאכה וכל עבודה שבעולם, אבל להוציא דם מגופו של ילדנו ולתתו לך בשביל רפואת בןך. זאת לא נוכל לעשות, שהרי הדם הוא הנפש והוא מקור חיותו של אדם. ואיך נפקיר את חיי ילדנו למען בצע כסף.

הנמשל: התורה היא מקור חיותנו וממנה לנו תוצאות חיים, בלי לימוד תורה משולים אנו לעץ יבש שחרב מעיינו, ועליו נובלים כבעל חיים שדלל מקור דמו, וסכנה גדולה צפויה לנו ללקות באפיסת כוחות. ברם הללו באים ואומרים תקנה יש לנו, ניקח ממון שצברנו בימים של ביטול תורה ונתן אותו לתלמידי חכמים, ומהם נקנה חלק משכרם המגיע להם בעד לימוד תורה. הכיצד יעלה על הדעת שיימצא מישהו שירצה למכור בכסף את מקור חיותו? על זה הן אמר החכם מכל אדם 'אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו'. משום כך חייב אדם לתת יפה את דעתו על העניין הזה, ולהשתדל בכל כוחו לקבוע עתים לתורה כל עוד יש בידו לעשות זאת, כדי שלא תהא נפשו חסרה את עיקר חיותה ושורש חייה.

(הרה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א)

בפנים הבית היה חם ומאיר וגם הזקן האיר לי פנים עד שהחיה את נפשי. למחרת בבוקר התפללתי, ולאחר מכן נפרדתי ממנו לשלום והלכתי חזרה לעגלות שלי, אולם שוד ושבר, לא מצאתי אותן, הן נעלמו כאילו בלעה אותן האדמה. בהתחלה חרה לי הדבר מאד ונכנסתי לעצבות, אולם לאחר מכן התאוששתי וחשבתי לעצמי שבעצם אין לי כלל מה להצטער, כי ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך, ובטח הכל לטובה. התחלתי ללכת בגפי, עד שפגשתי חבורת קבצנים שהצטרפתי אליה ואיתם יחד באתי לכאן למעזיבוז.

הקבצן השתתק ועיני כולם פנו עתה לעבר הבעל שם טוב הקדוש, כולם רצו לדעת מה יאמר הצדיק על סיפורו התמוה של היהודי בעל מכניס האורחים. הבעל שם טוב מצידו פנה אל הקבצן ושאלו: האם התחרטת על כך שביקשת ממני ברכה שתזכה לחיי העולם הבא, אולי היית מעדיף לקבל בחזרה את רכושך האבוד? חס וחלילה אמר הקבצן, הרבי שואל, האם אני מסכים להמיר את חלקי בעולם הבא תמורת מאה חביות יין? לא רבי, אני מסכים להישאר כל ימי קבצן ולהיות נע ונד, ולזכות בחיי העולם הבא. "הנה, הנה זה מה שרציתי לשמוע ממך", אמר לו הבעל שם טוב, יהודי חייב להיות מוכן לתת את הכול בשביל האמונה, לאכול פת במלח, לשתות מים ולישון על הארץ, ולקבל ייסורים באהבה. אתה קיימת את זה, ולכן תזכה לחיי העולם הבא. חיוך של אושר נשתפך על פניו של הקבצן המרוד, ואילו הבעל שם טוב הקדוש המשיך ואמר: אתה הרי חושב לעצמך: לפני כמה זמן יצאת מביתך ועכשיו אתה תהיה נע ונד יחד עם חבריך זמן רב, טעות היא בידך, בעזרת השם יתברך מחר יגיעו העגלות עם חביות היין שאיבדת ביער, אתה תמכור אותם ברווח גדול, ושוב תוכל לקיים את מצוות הכנסת אורחים בהידור כמו קודם, ועוד יותר מזה, ובנוסף לכך גם תזכה לחיי העולם הבא. הבעל שם טוב קירב מאוד את הקבצן המדומה ודיבר רבות על ערכה הרם של מצוות הכנסת אורחים בעולם הזה ושכרה בעולם הבא.

למחרת היום אכן הגיעו העגלות עם החביות כדברי הבעל שם טוב, ומכניס האורחים נהיה לעשיר גדול והמשיך להכניס אורחים ביד רחבה.

צ'ין אדם לחברו

הכרת הטוב של ה"אמרי אמת"

עוד אחת ממידותיו של הרה"ק בעל ה"אמרי אמת" מגור זיע"א (יומא דהילולא בחג השבועות), היתה להכיר טובה לכל מי שעשה חסד עמו אי פעם, אפילו בדבר קל שבקלים, גם עשרות שנים שחלפו מאז המקרה לא החלישו את רגשי הכרת הטוב בלבו. כמו המעשה כדלקמן: בילדותו בגור שיחק פעם הצדיק עם חבר ליד שפך ה"ווייסיל" ונפצע ברגלו, נשא אותו הילד החבר בורעותיו הביתה. כשחלפו מאז עשרות שנים נכנס אצלו חבר זה והציג את עצמו בשמו, מבלי לזכור כלל את המאורע דלעיל, אולם הרבי שהכיר לו טובה זכר היטב והעיר בחיוך, וזכר אתה אצל ה"ווייסיל"?

חשבון הנפש של צדיק

כאשר עבר הרה"ק רבי משה פיינשטיין זיע"א ניתוח להתקנת קוצב לב, הוא העסיק את עצמו בחשבון נפש, בחפשו את החטא אשר גרם לסבלו, הוא היה משוכנע כי הסבל בא עליו כעונש על שפגע ברגשותיו של זולתו, אך לא הצליח להיזכר בשום מקרה כזה. הוא שיחזר בעיני רוחו את כל שנות חייו, עד אשר הגיע לימי ילדותו, שם הוא מצא את מקור סגולותיו כתלמיד, כשיחיד ענו הוא וחברו תשובה לשאלתו של הרב. ר' משה נזכר כיצד עברה בו תחושת גאווה כאשר העדיף הרב את טיעוניו על פני תשובת חברו,

גם אם למעשה לא גרם הוא לחברו שום נזק, בכל זאת לא היה זה נכון מצידו להרגיש מורם ע"י אירוע שהביך מישהו אחר. ר' משה ראה בטעותו מעין עבירה של מלבין פני חברו, עבודה היה בניתוח הצפוי לו משום עונש הולם.

מיצר ודואג בצערן של ישראל

מסופר על הרה"ק רבי יודלע מדזיקוב זיע"א (יומא דהילולא י"א סיון), שהיה מיצר ודואג בצערן של ישראל. פעמים רבות קרה שלאחר שהזכירו לפניו חולה וכדומה, לא היה מסוגל לאכול ולישון מרוב צער. פעם הזכיר אחד לפניו שבתו נכנסה ללדת, ולמחרתו בא לבשר שילדה למזל טוב. כשנודע לו שילדה בשעה שתיים בלילה, שאלו מדוע לא בא או להודיעו? בהוסיפו, מה היה איכפת לך אם הייתי ישן כמה שעות?

למה רקד החזו"א באמצע הרחוב מסופר על החזו"א איש זצ"ל שפעם אחת כשהלך לביתו בחג שמחת תורה, נתקל בגר צדק אדם גלמוד שהתאונן לפניו בדמעות, שהבריות אינם מכבדים אותו, והרי כתוב ואהבתם את הגר. אמר לו החזו"א איש, שהוא מכבדו כעת בניגון, והתחיל הגר לשיר בקול רם, והחזו"א איש מרקד כנגדו באמצע הרחוב, ומסייע לו במו ידיו, עד שנתקררה דעתו של אותו גר והכיר בו שנתפייס.

הילולא דצדקיא

שבת קודש ה' סיון

הרה"ק רבי גרשון אשכנזי ב"ר יהודה (עבודת הגרשוני - תרכ"ג)
יום ראשון ו' סיון
דוד מלך ישראל חי וקים בן ישי (ב"א תתקכ"ד)
רבי חיים ב"ר בצלאל מוירמייזא (באר מים חיים על פירשי' - שמ"ח)
מורינו הבעש"ט הקדוש רבי ישראל ב"ר אליעזר (תק"כ)
הרה"ק רבי אברהם מרדכי מגור ב"ר אריה יהודה לייב (תש"ח)
יום שני ז' סיון
הגר צדק מוילנא אברהם בן אברהם (תק"ט)
הגה"ק רבי ראובן זעליג ב"ר צבי בענגיס אב"ד ירושלים ת"ז (תשי"ג)
יום שלישי ח' סיון
הרה"ק רבי ישכר בעריש מוידוטישוב ב"ר יצחק אייזיק מכפר ספרין (תקצ"ב)
יום רביעי ט' סיון
רבי משה רבקה ב"ר נפתלי הירש (באר הגולה - תמ"ד)
הרה"ק רבי יצחק אייזיק מוידוטישוב ב"ר ישכר בעריש (תרל"ג)
יום חמישי י" סיון
הרה"ק רבי משה מראזוואדאו ב"ר אליעזר מדזיקוב (תרנ"ד)
הגה"צ רבי יצחק יעקב וייס ב"ר יוסף יהודה (מנחת יצחק - תשמ"ט)
יום שישי י"א סיון
הרה"ק רבי יהודה (ר' יודלע) מדזיקוב ב"ר אלטר יחזקאל אליהו (תשמ"ט)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמילאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "גם אני אודר" יסודות יוסף הדר"ס על הפערים.

ספר לפני שבירך (ו')

א) השואל מחבירו כמה ימי הספירה, והשיב לו חבירו, יכול השואל לספור בברכה, אף ששמע כבר ימי הספירה מהמשיב, מכל מקום בשעה ששמע היה בדעתו לחזור ולספור, שהרי בשביל כך הוא שומע, ונמצא שהיה בדעתו בפירוש שלא לצאת בשמיעה זו, אבל המשיב לא היה בדעתו בפירוש בשעת התשובה שרוצה לחזור ולספור שנית אחר כך, אף שבאמת כן הוא, מכל מקום כיון שלא היה בדעתו בפירוש, יצא ידי חובתו להאמרים שמצוות אין צריכות כוונה. (שלחן ערוך הרב, סימן תפ"ט, סעיף י"ד)
ב) מי שאמר לחבירו בלילה הראשון שמתחילים לספור ספירת העומר שהלילה הוא הראשון לספירה, לא יצא ידי חובה בכך, ורשאי לספור אחר כך בברכה. (אורחות רבינו, ח"ב, עמוד צ"ד)

בחסות "דודי קאר"
הסוכן החרדי שלך להשכרת
ומכירת רכב
מכל החברות 052-7655-222

קרית קרעטשניף רחובות
טל': 052-714471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

נדבת הר"ר פינחס רוזנשטיין הי"ו
לע"נ הבעש"ט הקדוש
רבי ישראל ב"ר אליעזר זיע"א
נלב"ע ו' סיון תנצב"ה